Nr 319.

KRAKOW

Goniec wychodzi codziennie oprócz swiąt uroczystych o godzinie 3 po południn regularnie, w Drukarni St. GIESZKOWSKIEGO.

ŚRODA.

DNIA 28 GRUDNIA 1831 r.

PRENUMERATA:

Kwartalna . . . . zlp: 10.
Miesięczna . . . . — 4.
Numer pojedynczy . gr: 10.

Goniec Krakowski,

DZIENNIK POLITYCZNY, HISTORYCZNY I LITERACKI.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.
Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień godzina		Barometr na 0°	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
	7	27 9. 877	-- 10. 6	-- 15,0	poł, wschodni mocny	pochmurno	
27.	12	„ 10. 221	9. 3	15,5	„ średni	„ „	
	3	„ 10. 308	11. 2	17,0	„ słaby	pogoda	
	9	„ 10. 479	-- 15. 6	-- 19,0	„ „	„ „	

Częsc Urzędowa.

— *Kraków.* —

LOTERYA KRAJOWA.

W 483 ciągnieniu dnia 28 Grudnia 1831 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały numera następujące:

45. — 34. — 65. — 75. — 73.

Przyszłe 484 ciągnienie przypada dnia 4 Stycznia 1832 r.

Częsc Nieurzędowa.

PETERSBURG. (*10 Grudnia.*)

W nocy z dnia 7. na 8. Jego Cesarska Mość powrócił z Moskwy do Carskiego Sioła, w pożądanym stanie zdrowia.

Nayjaśnieyszy Pan mianował jenerała porucznika Krassowskiego, swym jenerałem adjutantem.

LONDYN (*13 Grudnia.*)

Onegdy popołudniu, w wydziale spraw zagranicznych zebrała się wielka rada gabinetowa i trwała 4 godziny. Wszyscy ministrowie byli na niey obecni.

— *Zagajenie Parlamentu.* — Dnia 6 Grudnia o godzinie 12 w południe drzwi izby wyższey otworzono dla tych, którzy byli opatrzeni w bilety weyścia. Niedawno zbudowane nowe galerye, z których piękny jest widok na całą izbę w koło, były zupełnie zajęte: damy z powodu żałoby dworskiey,

w większey części były ubrane czarno. Pośród ciała dyplomatycznego postrzegano xiążąt Talleyranda i Esterhazego. O godzinie w pół do drugiey przybył lord Kanclerz z nimi, wkrótce po nim weszła część innych lordów. O kwadrans na trzecię huk dział zwiastował przybycie króla do izby wyższey. — Gdy monarcha zasiadł na tronie, wysłano mistrza obrzędów podług przyjętego zwyczaju celem przywołania gmin. Gdy te mając na czele mówcę, weszły w bardzo wielkiey liczbie, król po zwykłych formalnościach miał następującą mowę:

»Mylordowie i Panowie! Wezwałem W. Mć Panów abyście bez dalszey zwłoki, objęli znowu obowiązki, na które okoliczności czasowe, zwracają nieprzerwaną waszą uwagę. Szczerze żałuję nieprzyjemności, jakie dla was z tak szybkiego na nowo rozpoczęcia prac waszych urość muszą, gdy wam po trudach ostatniego posiedzenia, tak krótki tylko czas odpoczynku dozwolono.

»Czuję iż jest przedewszystkiem moim obowiązkiem, polecić troskliwey rozwadze waszey środki jakie wam w celu reformy niższey izby parlamentu przedstawione bydź mają. Szybkie i udowalniające załatwienie tego pytania staje się codziennie nagleysze i ważnieysze, tak dla bezpieczeństwa państwa, jako też dla zadowolenia i pomyślności mego ludu.

Z duszy ubolewam nad nędzą, jaka ciągle jeszcze panuje w wielu częściach mego kraju, a którey przy błogosławieństwie boskiey Opatrzności, zachowanie pokoju wewnątrz i za granicą, naylepiey i nayskuteczniey zaradzi. Czuję się bydź pewnym, iż skłonni jesteście zarządzić wszelkie wykonać się mogące środki, do których popierania zawsze mnie znaydziecie gotowym, a które tak do usunięcia przyczyn, jako też do złagodzenia skutków braku zatrudnienia posłużyć mogą, jaki wyniknął z zatamowania handlu i pochodzącey ztąd przerwy czynności przemysłowey.

Zjawienie się w Sunderland zarazy, która podług symptomatów i oznak podobną jest, do zarazy, która panowała w wielu częściach Europy, bardzo mnie zasmuciło. Czyli ona się zjawiła w kraju, lub czyli z za granicy została wniesiona, jest to pytanie bardzo niepewne; postęp jey jednakże, nie jest ani tak wielki, ani tak zjadliwy, jaki był na stałym lądzie. Niemniey jednakże potrzeba zaradzać dalszemu szerzeniu się tey choroby; zarządzono już środki, które jako nayskutecznieysze w tym celu zalecone zostały przez tych, co mieli naylepszą sposobność, czynić w tym względzie postrzeżenia.

W niektórych mieyscach Irlandyi utworzyła się przeciwko opłacie dziesięciny systematyczna opozycya, która w niektórych przypadkach zasmucające pociągnęła za sobą skutki; jednym z waszych obowiązków będzie wyśledzić, czyli niebędzie podobieństwem ulepszyć praw ścigających się do tego przedmiotu w ten sposób, iżby panującemu kościołowi nadać potrzebną opiekę, a zarazem usunąć przyczyny teraźnieyszych użaleń. — Względem tego jednakże, równie jak względem każdego innego pytania ściągającego się do Irlandyi, potrzeba przedewszystkiém obierać naystósownieysze środki ku zabezpieczeniu wewnętrznego spokoju i porządku; zdaje się bowiem, iż tych jedynie brakuje, aby podnieść do naywiększey pomyślności kray błogosławiony przez boską Opatrzność tylu przyrodzonemi korzyściami.

Postępowanie rządu portugalskiego i powtarzane pokrzywdzenia moich poddanych, przeszkodziły ponowieniu moich dyplomaty-

czbych stosunków z królestwem portugalskiem. Stan kraju który tak długo był połączony z naszym przez węzeł nayściśleyszego przymierza, musi bydź koniecznie dla mnie przedmiotem naywyższego interessu; powrót starszey linii dostoynego domu Braganza do Europy i niepezpieczeństwa spornego następstwa tronu, zwrócą także naytroskliwszą moją uwagę na wypadki, przez które nietylko bezpieczeństwo Portugalii, lecz i ogólny interess Europy może bydź narażony.

Układ, o którym wam przy końcu ostatniego posiedzenia względem oddzielenia Hollandyi i Belgii doniósłem, pociągnął za sobą traktat między pięciu mocarstwami a królem Belgów, który przedstawiać wam rozkazałem skoro ratyfikacye jego będą wymienione. Traktat podobny, nie jest jeszcze przyjęty przez króla Niderlandów, mam wszakże nadzieje, że czas nie jest już odległy, gdzie monarcha ten przekona się o konieczności przystąpienia do układu zawartego jednomyślnie przez pełnomocników pięciu mocarstw, a który został ułożony z naytroskliwszém i naybezstronnieyszém przestrzeganiem wszelkich interessów. Mam ukontentowanie oświadczyć WPanom, iż zawarłem z królem Francuzów układ, który wam przedstawić poleciłem, a którego celem jest skuteczne przytłumienie afrykańskiego handlu niewolnikami; układ ten, którego podstawą jest dozwolenie praw wzajemnych, przez jedną równie jak przez drugą stronę w oznaczonych okolicach i mieyscach wykonywać się mogących, postawi, jak się z pewnością spodziewam, marynarkę obydwóch krajów w możności, osiągnąć połączonemi usiłowaniami cel, który obadwa uważają jako nader wiele znaczący dla dobra ludzkości.

»Co się tycze stanu Europy w ogóle, przyjazne zapewnienia, jakie odbieram od mocarstw zagranicznych, i jedność istnąca między mną i memi sprzymierzeńcami czynią mi pewną nadzieję, że pokóy nie będzie nadwerężony.

Panowie izbie gminney.

Rozkazałem aby projekta skarbowe na rok przyszły, były wam przedstawione w stósownym czasie. Dołożę starania, aby przy układaniu ich, miano nayściśleyszy wzgląd na oszczędność, a mam ufność w waszey mądrości i miłości oyczyzny, iż uczynicie to, czego wymaga służba publiczna.

Mylordowie i Panowie. Gwałty i bezprawia popełnione w mieście Bristolu i innych mieyscach, naymocniey mnie zasmuciły; powaga praw przez ukaranie winowayców zachowana bydź powinna. Uważam za słuszną zwrócić uwagę WCMPanów na lepsze środki, mogące posłużyć do polepszenia policyi municypalney królestwa, równie jak do skuteczniey szego zabezpieczenia spokoyności publiczney przeciwko powtórzeniu podobnych rozruchów.

Szczerze przywiązany do naszey ustawy, niemogę nigdy pochwalić czyjegokolwiek bądź mięszania się do wykonywania praw, które ludowi mojemu zapewniają przywiley rozbierania i ogłaszania swych uciążliwości; szanując jednakże te prawa, mam sobie za obowiązek niedozwalać stowarzyszeń, które pod jakimkolwiek bądź pozorem istnąc, podług swey formy i charakteru niedadzą się pogodzić z żadnym uporządkowanym rządem, i równie duchowi jak przepisom prawa są przeciwne. Wiem także, iż nie naprożno wzywać będę wiernych moich poddannych do wspierania mocnego mego postanowienia, iż przytłomiać będę wszelkie czynności

nieprawe, któremi pokóy i bezpieczeństwo mojego kraju mogłyby bydź naruszone.«

Po ukończeniu tey mowy król powstał z tronu i opuścił izbę wśród hucznych okrzyków zgromadzenia.

PARYŻ (13 *Grudnia.*)

Municypalność paryzka ma zamiar zaciągnąć pożyczkę 40,000,000 franków na potrzeby wewnętrzne miasta.—XiążeOrleans i marszałek Sult, powrócili już do tuteyszey stolicy.—Ustanowioną została kommissya śledzcza w Lyonie, dla doyścia głównych sprawców rozruchu i przykładnego podług praw ukarania. — Ministerstwo francuzkie odbiera zewsząd bardzo zaspokajające wiadomości. Ogólne rozbrojenie Europy niezawodnie nastąpić ma; układy w tey mierze odbywać się będą w Paryżu, pomimo tego że konferencya pozostanie nadal w Lyonie. — Jeden z dzienników zapewnia, że gdy król przeszłey soboty wysiadał z pojazdu przed teatrem; jakiś człowiek w szarym surducie koniecznie chciał przecisnąć się do niego; miał on pod spodem suknię duchowną, w górney kieszeni znaleziono przy nim sztylet, a w innych dwóch kieszeniach, po jednym pistolecie. Lubo zamiar zbrodni niemógł bydź jeszcze widocznie mu zarzuconym, wszelako zamknięty został do więzień policyjnych.

(*Gazeta Pruska Stanu.*)

— Przybyła tu xiężna Czartoryska.— Dawny komitet polski zwany tymczasowym, rozwiązanym tu został; a w mieysce jego zawiązał się nowy. Prezesem jest professor Lelewel; pomiędzy członkami znaydują się: Roman Sołtyk, Walenty Zwierkowski, Leonard Chodźko, Antoni Przeciszewski, Adam Gurowski i t. d. (*Gazeta Pruska Stanu.*)

MADRYT (2 *Grudnia.*)

Zapewniają że nasz rząd ma zamiar, wszystkim Polakom szukającym tu schronienia udzielać wsparcia i nieodmawiać swey opieki. — Rozkaz w tey mierze posłanym już został do marynarki, aby wychodnie polscy udający się morzem, bezpłatnie do brzegów hiszpańskich byli przywożeni.

Nikt nie jest w stanie wytłomacyć sobie przyczyny zamiarów naszego rządu, w tém nader uderzającém postanowieniu.

(*G. B. Fossa.*)

Rozmaitości.

— Starożytni posiadali zręczność w szlachetney sztuce kucharskiey, z jaką naysławnieysi kucharze nasi mierzyć się nie mogą, nie wyjąwszy nawet P. Kareme, kucharza P. Rotschylda w Paryżu. Umieli oni dawać prosię z jedney strony pieczone, z drugiey gotowane. Kucharz połowę jednę prosięcia oblepiał ciastem jęczmiennem, rozrobionem w winie i w oliwie. i wsadzał je potem bądź do małego pieca, bądź kładł na rozpalone żelazo, gdzie je starannie po jedney stronie przypiekał. Gdy skórka zarumieniła się, gotował drugą połowę, poczem zdjąwszy ciasto, dawał na stół prosię w połowie pieczone, a w połowie gotowane.— Kucharze ci umieli oraz jarzynami zastępować nie do poznania smak i postać ryb, tudzież mięsa.— Król Bityński w wyprawie przeciw Scytom w zimie zapragnął raz był śledzia (*afy*), kucharz wziął burak wykroił z niego podobną rybę, namoczył w oliwie, posolił, posypał rozmaitemi korzeniami, a król tak był podobieństwem śledzia omamiony, że sam gościom swoim burak ten jak osobliwszą rybę zachwalał. Przemiana ta jarzyn w mięso zwierzęce lub rybie, jest częścią sztuki kucharskiey, która do nas zupełnie nie doszła.
